

Shodno odredbama Uredbe UNMIK –a br.2001/35, o Penzijama na Kosovu, od 22. decembra 2001. godine,

U cilju sprovođenja člana 14.11 i člana 21.7 Uredbe UNMIK-a br.2001/35, propisuje realnu procenu šeme o penzijama utvrđene naknade i osnivanje realnog standarda koji će se koristiti za vršenje realnih procena.

Upravni odbor Bankarskog i Platnog Autoriteta Kosova (BPK), na sastanku održanom 23. oktobra 2002. god. usvojio je sledeće:

Pravilo br. 15 o finansiranju i realnoj proceni ugovora o penzijama utvrđene naknade

Član 1

Delokrug i svrha ovog pravila

1.1 Delokrug pravila

Ovo pravilo se usmerava na provajdere dopunske penzije poslodavaca (penzioni fond) i životne osiguravajuće kompanije (penzioni provajderi) koji finansiraju ugovore o penzijama utvrđene naknade kod dopunskih individualnih penzija. Banke i druge finansijske institucije, kao penzioni provajderi, moguće je da ne mogu pružiti program o penzijama utvrđene naknade.

1.2 Svrha pravila

Ovo pravilo opisuje zahteve finansiranja penzije utvrđene naknade i osnovne minimalne standarde koje će obaviti stručnjak za pripremu i kompletiranje relevantnih izveštaja realnih procena.

Član 2

Opšte odredbe

2.1 Definicije

Svi korišćeni termini u ovom pravilu su isto kao što su definisani i utvrđeni u Uredbi o Penzijama i/ili kao što je dalje definisano u ovom pravilu.

“Stručnjak za osiguranje” podrazumeva pojedinca koji na osnovu obrazovanja njenog ili njegovog, usavršavanja i iskustva, potvrdio da će posedovati veštine u vršenju matematičkih računa u vezi procene i finansiranja programa penzije utvrđene naknade koji radi za sebe ili neko preduzeće, i koji je poznat (priznat) od BPK-a kao kvalifikovani stručnjak za penzije.

“Statistički izveštaj” ili “Izveštaj statističke procene” podrazumeva izveštaj koji prikazuje sredstva i obaveze, zahteve finansiranja (doprinose) za penziju utvrđene naknade uključujući metode, pretpostavke i podatke korišćene u postizanju realnih zaključaka, pripremljene pod rukovodstvom i potpisom stručnjaka.

“Sredstva” podrazumevaju sredstva ugovora o penzijama, procenjene prema pravilu br. 6 ovih pravila.

“Statističke odgovornosti” podrazumevaju poseban datum procene penzije utvrđene naknade velikom:

- a) Obavezom solventnosti (“solvency liability”) ili
- b) Sadašnjom vrednošću penzije koja je raspodeljena za period odmah pre datuma procene u skladu sa realnim metodama korišćene za utvrđivanje normalnog doprinosa.

“Kontrolni godišnji finansijski izveštaj” obuhvata izveštaj sredstava i obaveza od kraja finansijske godine, izveštaj doprinosa, prihoda i dohodka za zaključnu godinu u istoj finansijskoj godini i druga prikazivanja, planove i druge beleške pripremljene na način u skladu sa Međunarodnim knjigovodstvenim standardima.

“Deficit” ili “finansijski deficit” podrazumeva iznos kojim statističke obaveze u danu procene prekoračuju penziona sredstava.

“Finansijska godina” podrazumeva period od 12 meseci koji počinje od 1. januara i završava se 31. decembra svake godine. Prva finansijska godina završava se 31. decembra kada Uredba o penzijama ili pravila stupe na snagu.

“Fond” podrazumeva iznos sredstava koja su izdvojena za podršku programa penzije utvrđenog doprinosa.

“Stopa finansiranja” podrazumeva razmeru sredstava za statističke obaveze.

“Potpuno finansiranje” ili “uslovi potpunog finansiranja” podrazumeva finansijske uslove ugovora o penzijama gde su penziona sredstva jednaka ili viša od statističke obaveze.

“Plan financiranja” podrazumeva metodologiju finansiranja stečenih prava. Metodologija finansiranja ili osnivanja odobrena za penziju utvrđene naknade je jedino primenljiva za posebne periode ukupnih godina usluge.

“Normalan doprinos” podrazumeva iznos doprinosa koji je potreban za finansiranje sadašnje vrednosti penzionog doprinosa koji je raspodeljen za određene godine u skladu sa statističkom procenom.korišćene metode.

“Predplanirani deficit” podrazumeva deo deficita ostvaren na programu penzije utvrđene naknade koji pripada kreditnoj godini postignute usluge koji se može prepisati godini usluga pre efektivnog datuma Uredbe o penzijama i obuhvaćen kao postignuta usluga u prvom izveštaju statističke procene pripremljene shodno ovom pravilu.

“Deficit predhodne usluge” podrazumeva deficit napravljen u Fondu o penzijama koji pripada kreditnoj godini usluga za periode usluga pre ili efektivnog datuma Uredbe o penzijama. To jest, termin podrazumeva manji deficit od predplaniranog deficita (nelikvidni deo).

“Pokrovitelj” označava poslodavca u Fondu dopunske penzije poslodavca ili životnoj osiguravajućoj kompaniji za Dopunske individualne penzije, koja pruža šemu penzije utvrđene naknade.

“Sposobnost plaćanja” (“solvency liability”) podrazumeva poseban datum procene penzije utvrđene naknade sa:

- a). Akumuliranim doprinosom učesnika i plus kamata, ili
- b). Sadašnjom vrednošću penzije utvrđene naknade ukoliko se penzioni fond se okonča prilikom datuma statističke procene sa pretpostavkom da je svaki učesnik potpuno osiguran od strane Fonda.

“Višak” podrazumeva prekoračenje penzionih sredstva na statističke odgovornosti.

Član 3

Finansiranje ugovora o penziji utvrđene naknade

3.1 Odgovornosti Pokrovitelja

Pokrovitelj je odgovoran za održavanje ugovora o penziji sa uslovima potpunog finansiranja, ili ukoliko ovaj uslov nije ispunjen, postepeno sklopiti ugovor o penziji u uslovima potpunog finansiranja. Pokrovitelj treba da osigura da su doprinosi koji su navedeni u članu 3.2 ovog člana uloženi u Fond za iznose i utvrđenog vremena kako stoji u Uredbi o penziji ili pravilima u skladu sa statističkim izveštajem opisanim u članu 4. ovog pravila.

3.2 Ispunjenje odgovornosti finansiranja

Da bi ispunio zahteve ugovora o penziji utvrđene naknade, pokrovitelj treba da izvrši isplatu fondu za:

- a) Doprinos za i u ime učesnika kako je opisano u Uredbi o penzijama ili Pravila o penzijama u skladu sa primenjenim zahtevima statističke procene.
- b) Naknadni doprinos potreban za finansiranje i pokriće deficita u Fond u vezi preplanog, ili deficit ranijih usluga.

3.3 Kvalitet finansiranja

Penzioni entitet koji sprovodi program o penzijama utvrđene naknade izveštavaće BPK-a o kvalitetu finansiranja njihovih penzija, gde se nalaze njihovi godišnji izveštaji, njihove

statističke izveštaje i sve što se traži od BPK-a. Kvalitet finansiranja obuhvata neku od sledećih klasa:

- a) Klasa A, penziona sredstva su jednaka ili veća od statističkih obaveza (potpuno finansiran).
- b) Klasa B, penziona sredstva su manja od statističkih obaveza, ali su jednaka ili veća od obaveze solventnosti.
- c) Klasa C, penziona sredstva su manja od obaveze solventnosti.

3.4 Određivanje kvaliteta fonda

U određivanju kvaliteta fonda, potrebno je da penzioni entitet uporedi penziona sredstva sa osnovnim odredbama kao statističke obaveze i obaveze solventnosti. Vrednost penzionih sredstava koje se trebaju koristiti u ovom upoređenju trebaju biti ukupna vrednost penzionih sredstava kao što je prikazano u poslednom godišnjem finansijskom stanju i/ili izveštaju portfelja investicija od istog datuma procene kao obaveze.

3.5 Finansiranje deficita

- a) Predplanirani Deficit . Predplanirani deficit ostvaren u prvom izveštaju statističkog izvštaja penzionog programa sa utvrđenom naknadom treba se finansirati sa jednakim mesečnim dopunskim doprinosima unutar 60 meseci od efektivnih datuma Uredbe o penzijama.
- b) Deficit ranijih usluga. Deficit ranijih usluga u penzionom programu sa utvrđenom naknadom treba se finansirati sa jednakim mesečnim dopunskim doprinosima u periodu od 12 meseci od vremena osnivanja u Izveštaju statističke procene.
- c) Iznos dopunskih mesečnih doprinosa za finansiranje finansijskih doprinosa treba se rešiti i ograničiti tako da sadašnja vrednost serije mesečnih traženih dopunskih doprinosa u toku finansijskog perioda je jednaka sa naznačenim deficitom.
- d) Usklađivanje dopunskog mesečnog doprinosa za finansiranje. U izveštaju statističke procene koji sledi, iznos mesečnih dopunskih doprinosa za finansiranje deficita može se obračunati i urediti na način kojim bi se uskladili zahtevi gore navedenog paragrafa C.
- e) Zaključivanje mesečnih doprinosa. Ukoliko sledeća statistička procena prikaže višak dopunskih mesečnih doprinosa mogu se zaključiti. Osim toga, ukoliko je višak veći od 20 % statističkih obaveza, tada se višak može koristiti kao normalan doprinos poslodavca i lica srazmerno stepenu njihove dodele za normalne doprinose.

Član 4

Standardi statističkih procena

4.1 Izveštaj statističke procene

Svaki provajder penzije utvrđene naknade treba da sačini izveštaj statističke procene ugovora o penzijama po ovom pravilu i predati ga BPK. Statističku procenu je potrebno obaviti od efektivnog datuma Uredbe o penzijama ili pravila o Ugovoru o penziji utvrđene naknade, i

- a) Godišnje na kraju finansijske godine Penzioni fond ima više od 1.000 članova.
- b) Svakih pet godina, na kraju svake pete finansijske godine Penzioni fond ima 1.000 ili manje članova.
- c) Godišnje, na kraju finansijske godine koje pružaju za program o penziji utvrđene naknade kompanije životnog osiguranja.

4.2 Sadržaj izveštaja statističke procene

Izveštaj statističke procene treba da sadrži:

- a) Izveštaji stručnjaka trebaju da sadrže sledeće:
  - 1. Stanje koje je poznato stručnjaku i obračunato u cilju pripreme i kompletiranja Izveštaja i da podaci budu podloženi testu za razumnost i postojanje u vezi sa ugovorom o penzijama.
  - 2. Stanje Izveštaja :
    - (ii) Usklađuje se sa zahtevima Uredbe o penziji i pravila.
    - (iii) Da li je pripremljen na osnovu principa primenjene Uredbe o Penzijama utvrđene naknade.
    - (iv) Korišćene pretpostavke su u skladu sa principima procene penzije i sa standardima koje se sprovode za Ugovor o penzijama.
    - (v) Primenjive metode na iznos su u skladu sa zdravim opštim statističkim principima i prihvatljive od Međunarodnog udruženja, a poznate po Međunarodnim knjigovodstvenim standardima.
  - 3. Potvrđivanje i zaključci za iznos penziona sredstava, statističkih obaveza, obaveze solventnosti, viška ili deficita, i kvalitet fonda od istog datuma procene.

Računanje i zaključak nad:

- (i) Dovoljnost iznosa normalnog doprinosa koji se treba platiti za sledeće finansijske godine, odvojen za doprinose koji su plaćeni od članova fonda i doprinose koji su plaćeni od pokrovitelja.
  - (ii) Dovoljnost formule u računavanju iznosa normalnog doprinosa koji će se platiti za periode ili godine do naredne statističke procene.
4. Računavanje i dovoljno potvrđivanje iznosa dopunskih mesečnih doprinosa koje je potrebno za finansiranje i smeštanje deficita ukoliko ima.
- b) Pretpostavke i obaveštenja na kojima je zasnovana priprema Izveštaja statističke procene.
  - c) Druga pitanja koja se prepisuju BPK.

4.3 Drugi dopunski zahtevi

Izveštaj statističke procene može se pratiti od:

- a) Izjave od ovlašćenog službenika Penzionog fonda ili penzionog provajdera koji potvrđuje da podaci i Uredba o penziji i pravila o penziji data stručnjaku su kompletna i tačna.
- b) Predloga od visokih upravitelja pokrovitelja koji potvrđuju da pokrovitelj shvata kvalitet finansiranja Ugovora o penziji. U slučaju Penzionog fonda, izjava koja ponovo potvrđuje mogućnost poslodavca radi prikazivanja doprinosa poslodavca u skladu sa iznosom i utvrđenom fazom u izjavi stručnjaka.
- c) Izveštaja statističke procene treba da sadrži potpise stručnjaka i ovlašćenog oficira pokrovitelja, uključujući ove entitete Penzionog fonda, u slučaju dopunske penzije poslodavca.
- d) Drugih pitanja koja se mogu tražiti od BPK-a.

4.4 Poverničke odgovornosti stručnjaka

Vršenje računa, potvrđivanje i zaključivanje od strane stručnjaka za Izveštaj statističke procene je povernička odgovornost penzionog entiteta i učesnika. Ukoliko Izveštaj statističke procene ili Izveštaj stručnjaka svedoči da nije u skladu sa prihvatljivim opštim zdravim statističkim principima:

- a) Najviše telo Penzionog entiteta zabraniće naimenovanje istog stručnjaka radi pisanja izveštaja statističke procene ili pružanja jednog izveštaja stručnjaka za sledeći period procene.

- b) Penzioni entitet osim drugih zakonskih mera u Uredbi o penzijama, pravila ili drugih zakona moći će da tuži stručnjaka za nanetu štetu zbog pogrečne statističke procene.

Član 5
Stupanje na snagu

Ovo pravilo stupiće na snagu 23. oktobra 2002.

Generalni direktor